

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. V. Jomiru-Niculiță)
Instanța de recurs: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu)

DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Marian Pitic

examinând recursul declarat de Habarov Leonid,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Termoelectrica” împotriva lui Habarov Leonid, intervenient accesoriu ÎMGFL nr.
20 cu privire la încasarea datoriei pentru consumul de energie termică,
împotriva încheierii din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 13 septembrie 2016, SA „Termoelectrica” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Habarov Leonid, intervenient accesoriu ÎMGFL nr. 20 solicitând încasarea
datoriei pentru consumul de energie termică în mărime de 19558,54 de lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la 02.10.2006 între SA „Termoelectrica” (până la
redenumire – SA „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” din Chișinău - succesorul în
drepturi al SA „Termocom”, în procedura falimentului) și ÎMGFL nr. 20 a fost încheiat
contractul nr. 6020 privind livrarea energiei termice în apă caldă, unde ultimul și-a asumat
obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate. Din cauza
neonorării obligațiilor de plată, la 07.07.2016 datoria ÎMGFL nr. 20 față de SA
„Termoelectrica” pentru consumul de energie termică a constituit suma de 17627684,76 de
lei.

A precizat reclamantul că în caz de neachitare de către consumatori a sumelor datorate,
ÎMGFL nr. 20 este în drept să acționeze în judecată pentru încasarea datoriei și chiar are
obligația de a face pentru a stinge creanța sa față de SA „Termoelectrica” din contul
achitărilor efectuate de către consumatorii restanți. În speță, ÎMGFL nr. 20 nu a acționat în
judecată consumatorii restanți, inclusiv pârâțul Habarov Leonid pentru încasarea datoriei la
consumul energiei termice în sumă totală de 19558,54 de lei, pentru perioada aprilie 2013-
aprilie 2016, în mare parte din lipsa mijloacelor financiare pentru achitarea taxei de stat și a
altor cheltuieli de judecată. În consecință, ÎMGFL nr. 20 a omis exercitarea drepturilor sale,
fapt care îl pune în imposibilitate de a achita creanțele sale față de SA „Termoelectrica”, cu
riscul de a nu-și putea satisface creanța.

În baza contului personal deschis la ÎMGFL nr. 20 pe numele pârâțului Habarov
Leonid, ultimul a acceptat prestarea și a beneficiat de servicii comunale în volum deplin,
fără întreruperi în conformitate cu normele și tarifele în vigoare.

Conform informației privind situația despre achitarea serviciilor locativ-comunale, Habarov Leonid pentru perioada aprilie 2013 - aprilie 2016 a acumulat o datorie la plata energiei termice în mărime de 19558,54 de lei. Conform prevederilor art. 51 alin.(4) al Legii nr.75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, plata pentru serviciile prestate necontorizate în locuință se efectuează conform indicatorilor contoarelor instalate la bloc și se repartizează de către administrator pentru fiecare locuință necontorizată în funcție de suprafața ei totală. Astfel, prin prisma prevederilor enunțate se constată că obligațiunea de achitare a costului serviciilor prestate de energie termică urmează a fi pusă în sarcina beneficiarului, în speță Habarov Leonid, care a negat în totalmente obligațiile de plată, deși a fost înștiințat prin intermediul facturilor de plată și reclamației despre riscul de a fi acționat în judecată în cazul neachitării plăților restante. Deoarece până la înaintarea acțiunii în instanța de judecată, pârâtul nu a întreprins nicio acțiune privind stingerea datoriei pentru energia termică, exercitând acțiunea oblică, reclamantul SA „Termoelectrica” exercită în realitate acțiunea debitorului său ÎMGFL nr. 20 a solicitat încasarea din contul pârâtului Habarov Leonid în beneficiul ÎMGFL nr. 20 a datoriei pentru consumul energiei termice în sumă totală de 19558,54 de lei, pentru perioada aprilie 2013 - aprilie 2016.

Prin hotărârea din 29 iunie 2017 a Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani s-a admis acțiunea depusă de SA „Termoelectrica” și s-a încasat de la Habarov Leonid în beneficiul ÎMGFL nr. 20 suma de 19558,54 de lei cu titlu de datorie pentru consumul de energie termică până la 01.05.2016; s-a încasat de la Habarov Leonid cu titlu de cheltuieli de judecată în beneficiul SA „Termoelectrica” suma de 586,75 de lei.

Prin încheierea din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a repus apelantul Habarov Leonid în termenul legal de declarare a apelului; s-a ridicat pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Termoelectrica” împotriva lui Habarov Leonid, intervenient accesoriu ÎMGFL nr. 20 cu privire la încasarea datoriei pentru consumul de energie termică, de la examinare în ordine de apel și s-a remis Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani pentru a fi întocmită hotărârea integrală din 29 iunie 2017.

Prin încheierea din 18 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a corectat eroarea din dispozitivul încheierii din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău prin excluderea sintagmei „ se ridică pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Termoelectrica” împotriva lui Habarov Leonid, intervenient accesoriu ÎMGFL nr. 20 cu privire la încasarea datoriei pentru consumul de energie termică, de la examinare în ordine de apel și s-a remis Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani pentru a fi întocmită hotărârea integrală din 29 iunie 2017”.

Prin încheierea din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Habarov Leonid și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 440,06 lei, acordându-i un termen până la 22.03.2018, ora 14:00.

La 19 martie 2018 Habarov Leonid a declarat recurs împotriva încheierii din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea încheierii contestate, cu scutirea acestuia de la plata taxei de stat și remiterea cauzei în instanța de apel pentru examinarea cererii de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că SA „Termoelectrica” nu poate să-i înainteze acțiune în instanța de judecată, deoarece nu a încheiat niciun contract cu reclamantul, ci doar ÎMGFL nr. 20 îi revine acest drept.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 15 februarie 2018, iar Habarov Leonid a declarat recurs la 19 martie 2018.

Colegiul menționează că recursul declarat de Habarov Leonid este în termen, deoarece a recepționat încheierea contestată la 16.03.2018, conform avizului de recepție anexat. (f.d. 95)M

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Habarov Leonid neîntemeiat și pasibil de fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

Din materialele cauzei rezultă că la 07 august 2017 Habarov Leonid a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 iunie 2017 a Judecătoriei mun. Chișinău sediul Rîșcani.

Concomitent, Colegiul remarcă că apelantul la depunerea cererii de apel nu a achitat taxa de stat și nu a solicitat amânarea, eșalonarea sau după caz scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În consecință, prin încheierea din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Habarov Leonid și s-a comunicat apelatului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 440,06 lei, acordându-i un termen până la 22.03.2018, ora 14:00.

Raportând circumstanțele stabilite la normele de drept procesual menționate, Colegiul constată că instanța de apel corect a emis încheierea de a nu da curs cererii de apel, acordând apelantului termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat, rezultând din prevederile art. 364, 365 Cod de procedură civilă enunțate *supra*.

În conformitate cu art. 84 Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Conform art.4 al Legii taxei de stat, nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă și art. 4 al Legii taxei de stat se deduce că pentru scutirea de plata taxei de stat, solicitantul trebuie să prezinte probe pertinente, care să confirme că este în imposibilitate de a achita taxa de stat.

Prin urmare, instanța de apel, rezultând din materialele pricinii, în condițiile când apelantul nu a solicitat scutirea de plata taxei de stat, eșalonarea sau amânarea plății taxei de stat, corect a apreciat această circumstanță, ceea ce în consecință a dus la adoptarea încheierii de a nu da curs și obligarea prezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Colegiul remarcă că recurentul exprimându-și dezacordul cu încheierea contestată prin recursul declarat, concomitent, a solicitat și pronunțarea unei decizii privind scutirea de la plata taxei pentru judecarea pricinii în apel, însă nu a anexat probe în favoarea admiterii cererii de scutire.

Argumentul recurentului precum că beneficiază de o pensie lunară în mărime de 1178 de lei este lipsit de suport probant, or, din materialele pricinii anumite înscrisuri care să ateste cele invocate nu se profilează.

Mai mult, legislația în vigoare stabilește expres necesitatea prezentării probelor pertinente și veridice ce ar confirma situația grea materială și respectiv imposibilitatea achitării plății taxei de stat.

Colegiul precizează că pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție garantat atât de art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, cât și CEDO, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, se examinează cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”. La soluționarea acestor cereri instanțele se bazează atât pe normele dreptului național, cât și pe prevederile Convenției și jurisprudenței CEDO.

În această ordine de idei, Colegiul reține că neprezentarea dovezii de plată a taxei de stat ori solicitarea de la scutirea acesteia, drept prevăzut la art. 85 Cod de procedură civilă, indică direct la nerespectarea drepturilor sale procedurale, în măsura stabilită de normele de drept procedural, de aceea instanța de apel în temeiul legii a dispus obligarea apelantului de a prezenta dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit.

Or, Habarov Leonid înaintând cererea de apel fără a prezenta dovada de plată a taxei de stat și cunoscând despre necesitatea prezentării acesteia, urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CtEDO, de a proteja drepturile sale de acces la justiție, fapt însă ignorat de aceasta.

Mai mult, însăși din textul cererii de recurs depusă împotriva încheierii din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care recurentul a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, nu se disting decât niște argumente în favoarea acordării facilităților la plata taxei de stat prin prisma jurisprudenței CtEDO, însă se omite aspectul că CtEDO, de asemenea, la soluționarea chestiunii privind scutirea de la plata taxei de stat, pretinde prezentarea probelor veridice care ar confirma situația grea materială a persoanei

juridice.

În această ordine de idei, Colegiul consideră necesar să precizeze că circumstanțele expuse de recurent nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat și nici nu pot constitui temei de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, în condițiile când însăși recurentul nu s-a conformat atât prevederilor legale naționale, cât și internaționale, invocate în cererea de recurs.

Totodată, Colegiul menționează că în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3) Cod de procedură civilă și art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel din 15 februarie 2018.

Totodată, Colegiul indică că Habarov Leonid nu este lipsit de posibilitatea de a înainta cerere de scutire de la plata taxei de stat în instanța de apel anexând probe în susținerea solicitării sale.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Habarov Leonid.

Se menține încheierea din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva lui Habarov Leonid, intervenient accesoriu ÎMGFL nr. 20 cu privire la încasarea datoriei pentru consumul de energie termică.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Iurie Bejenaru

Marian Pitic